

ຄະນະທີ່ປຶກສາດ້ານການຄຸ້ມຄອງ ການປະມົງ (TAB) ໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ

ຊະນິດປາໃຫຍ່ໃນແມ່ນ້ຳຂອງ: ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຊີວະວິທະຍາ

ບົດສະເໜີແນະນຳການຄຸ້ມຄອງການປະມົງ No. 2
ສິງຫາ 2005

ເພື່ອການຄຸ້ມຄອງການປະມົງໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ຍືນຍົງ.

ຄວາມເປັນມາ

ຄຽງຄູ່ກັບຄວາມຫລາກຫລາຍທາງດ້ານຊີວະວິທະຍາຂອງປາໃນແມ່ນ້ຳຂອງ, ຊະນິດປາໃຫຍ່ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນທາງດ້ານນິເວດວິທະຍາ ແລະ ຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໃນແມ່ນ້ຳຂອງ. ໃນຄະນະທີ່ມັນອາດຈະບໍ່ມີຄວາມສຳຄັນປານໃດ ຢູ່ໃນລະບົບຄວາມສົມດູນ ແລະ ການປ່ຽນແປງຂອງລະບົບນິເວດວິທະຍາ ຂອງແມ່ນ້ຳ, ແຕ່ຊະນິດ ປາດັ່ງກ່າວແມ່ນເປັນຕົວບົ່ງຊີ້ເຖິງຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ສາຂາ. ຕົວຢ່າງ ປາຊະນິດດັ່ງກ່າວແມ່ນມີທ່າແຮງ ທີ່ຈະດຶງດູດຄວາມສົນໃຈໃນລະດັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນເຖິງການຖືກຄຸກຄາມ ຊຶ່ງເປັນສິ່ງທ້າທາຍຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງຂອງແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ຕໍ່ກັບການປະມົງ ທີ່ອາໄສແມ່ນ້ຳຂອງເປັນບ່ອນຫາປາທີ່ສຳຄັນ.

ຈຳນວນປາໃຫຍ່ຫລາຍຊະນິດແມ່ນມີສະເພາະແຕ່ຢູ່ແມ່ນ້ຳຂອງ, ຊຶ່ງປະຈຸບັນພວມຖືກຄຸກຄາມ ແລະ ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການສູນເສັງແຫລ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ຄວາມກົດດັນຈາກການຫາປາເກີນຂອບເຂດທີ່ສືບເນື່ອງມາຈາກຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງພົນລະເມືອງຢູ່ອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ. ຄວາມເປັນຫ່ວງຕໍ່ຊະນິດປາໃຫຍ່ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງໃນການສູນພັນ ໄດ້ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການຊອກວິທີຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເພື່ອປົກປັກຮັກສາຊະນິດພັນປາດັ່ງກ່າວ¹. ແຕ່ວ່າການພິຈາລະນາວ່າ ຈະເອົາວິທີການໃດມານຳໃຊ້ເພື່ອການປົກປັກຮັກສາຊະນິດພັນປາໃຫຍ່ ໃນແມ່ນ້ຳຂອງ ແມ່ນມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຫລາຍ ຍ້ອນວ່າ ຜູ້ຊ່ຽວຊານດ້ານຊະນິດປາດັ່ງ ກ່າວແມ່ນມີກະແຈກກະຈາຍໃນສີ່ປະເທດຢູ່ແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ.

ບັ້ມທົວນີ້ແມ່ນຈະໄດ້ສະເໜີສັງລວມຫຍໍ້ບັນດາບົດຮຽນທີ່ພວກເຮົາມີກ່ຽວກັບ ຊີວະວິທະຍາ ແລະ ນິເວດວິທະຍາຂອງຊະນິດປາໃຫຍ່ໃນແມ່ນ້ຳຂອງ². ຊຶ່ງຈະໃຫ້ລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບແຫລ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສ, ການເຄື່ອນຍ້າຍ, ການຂະຫຍາຍພັນ, ແລະ ວົງຈອນຊີວິດຂອງປາ ແລະ ຜົນຂອງການທົດລອງປະສົມພັນທຽມ. ພ້ອມທັງມີຂໍ້ສະເໜີແນະ ຊຶ່ງຈະສາມາດນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການວາງແຜນ ເພື່ອປົກປັກຮັກສາຊະນິດພັນປາດັ່ງກ່າວ.

ບົດໃຈຄວບຄຸມຄວາມແຂງແຮງຂອງແນວພັນຕາມທຳມະຊາດ

ສະພາບລວມກ່ຽວກັບຊະນິດປາໃຫຍ່ໃນແມ່ນ້ຳຂອງ.

ໃນບັນຊີແດງຂອງອົງການ IUCN ກ່ຽວກັບຊະນິດປາທີ່ຖືກຄຸກຄາມ³ ແມ່ນໄດ້ລວມເອົາສອງ ຈາກທ້າຊະນິດປາໃຫຍ່ໃນແມ່ນ້ຳຂອງ, ປາບົກ *Pangasianodon gigas* (Mekong giant catfish) ແລະ ປາເອີນແດງ *Probarbus jullieni* (Jullien's golden carp or seven-striped barb) ແມ່ນຢູ່ໃນກຸ່ມສ່ຽງຕໍ່ການສູນພັນ. ອີກສອງຊະນິດຄື ປາອິນມູມ ແລະ ປາເອີນ (*Probarbus labeamajor* and *Probarbus labeaminor*)

ແມ່ນໄດ້ຈັດ ເຂົ້າໃນກຸ່ມທີ່ມີຂໍ້ມູນໜ້ອຍ. ປາກະໂທ *Catlocarpio siamensis* (Siamese giant barb) ເຖິງວ່າ ຈະບໍ່ໄດ້ຈັດເຂົ້າຢູ່ໃນບັນຊີແດງຂອງ IUCN ກໍ່ຕາມ ແຕ່ໃນປະຈຸບັນ ແມ່ນເປັນປາທີ່ຫາຍາກໃນແມ່ນ້ຳຂອງ.

ໃນຄະນະທີ່ສະຖິຕິກ່ຽວກັບຜົນຜະລິດຂອງປາບໍ່ທັນຊັດເຈນ, ແຕ່ຂໍ້ມູນທີ່ມີສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ປະຊາກອນປາໃຫຍ່ໃນແມ່ນ້ຳຂອງມີປະລິມານຫລຸດລົງ. ປາບົກ ແລະ ປາເອີນແດງ ທີ່ຈັບໄດ້ໃນເຂດ ວາງໄຂ່ແມ່ນມີຈຳນວນຫລຸດລົງຫລາຍໃນຊ່ວງທົດສະວັດທີ່ຜ່ານມາ⁴ . ປາກະໂທທີ່ຈັບໄດ້ຢູ່ກຳປູເຈັງ ກໍ່ຫລຸດລົງຈາກ 50 ໂຕ ໃນປີ 1980 ເປັນ 10 ໂຕ ໃນປີ 2000.

ສາຍເຫດທີ່ພາໃຫ້ຜົນຜະລິດປາດັ່ງກ່າວລຸດລົງແມ່ນຍັງບໍ່ທັນເຂົ້າໃຈແຈ້ງເທື່ອ, ຍ້ອນວ່າ ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບລະບົບຊີວະວິທະຍາ ແລະ ວົງຈອນຊີວິດຂອງພວກມັນຍັງມີຈຳກັດ. ແຕ່ພວກມັນແມ່ນຖືກຄຸກຄາມຈາກການຫາປາເກີນຂອບເຂດ; ຊະນິດປາໃຫຍ່ ທີ່ມີລາຄາສູງ ແມ່ນເປັນທີ່ຕ້ອງການຂອງຊາວປະມົງ (ປາບົກ ທີ່ມີນ້ຳໜັກ 250 ກິໂລ ແມ່ນມີລາຄາສູງເຖິງ 2,500 ໂດລາອາເມລິກາ). ອີກຢ່າງໜຶ່ງ ການຕື່ມເຂີນຂອງແຫລ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ສິ່ງກົດຂວາງການເຄື່ອນຍ້າຍ ຊຶ່ງເກີດຈາກການສ້າງເຂື່ອນ, ຝາຍຊົນລະປະທານ ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບທາງລົບຕໍ່ຊະນິດປາໃຫຍ່ ທີ່ອາໄສຫລາຍເຂດທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ເປັນແຫລ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສ. ປາເອີນ ຖືກຄຸກຄາມຈາກຊາວປະມົງທີ່ມັກຈັບປາຊະນິດນີ້ ເວລາມັນເຄື່ອນຍ້າຍເພື່ອວາງໄຂ່.

ການປະສົມພັນທຽມ

ໃນໄລຍະຜ່ານມາ ການປະສົມພັນທຽມແມ່ນໄດ້ຮັບຜົນສຳເລັດດີ. ການຈັບພໍ່ແມ່ພັນປາກະໂທ, ປາບົກ, ປາເອີນແດງ ຈາກທຳມະຊາດເພື່ອມາປະສົມພັນ ແມ່ນຈະທຳການປະສົມພັນທຽມເລີຍ ຖ້າວ່າປາຢູ່ໃນສະພາບທີ່ສາມາດໃຫ້ໄຂ່. ທ່າແຮງການຂະຫຍາຍ ຕົວຂອງໄຂ່ປາແມ່ນມີສູງ ແລະ ເປີເຊັນ ການຢູ່ລອດຂອງປານ້ອຍແມ່ນເພີ່ມຂຶ້ນຈາກການປັບປຸງເຕັກນິກໃນການອະນຸບານ ແລະ ທອມລູກປານ້ອຍ. ແຕ່ວ່າ, ຊະນິດປາໃຫຍ່ທັງຫລາຍແມ່ນໃຊ້ເວລາຫລາຍປີໃນການຈະເລີນເຕີມ ໂຕເພື່ອໄປເຖິງໄວທີ່ປະສົມພັນໄດ້. ສະນັ້ນ, ການປະສົມພັນທຽມພໍ່ແມ່ພັນປາທີ່ຈັບຈາກທຳມະຊາດອາດຈະ ບໍ່ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດພາຍໃນຫລາຍໆປີ. ຍົກຕົວຢ່າງ, ປາບົກທີ່ລ້ຽງ ຢູ່ສະຖານີຄົ້ນຄວ້າປານ້ຳຈິດຜະເຍົາ, ປະເທດໄທ ຈະສາມາດ ປະສົມພັນໄດ້ຕ້ອງໃຊ້ເວລາລ້ຽງເຖິງ 18 ປີ. ຖຶງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມສະຖານີດັ່ງກ່າວ ແມ່ນສາມາດຮີດໄຂ່ມາປະສົມພັນທຽມໄດ້ໃນປີ 2001, ມາຮອດປະຈຸບັນລູກປາຫລາຍກວ່າ 300,000 ໂຕ ຈາກ ແມ່ພັນປາ 13 ໂຕ ແມ່ນ ໄດ້ຈາກການປະສົມພັນທຽມຂອງສີ່ສະຖານີຂະຫຍາຍພັນປາຂອງປະເທດໄທ. ໄດ້ມີລາຍງານວ່າ ປາບົກ ທີ່ບໍ່ອ່ອຍລົງໃນອ່າງເກັບນ້ຳໃນປະເທດໄທ ແມ່ນມີຂະໜາດໃຫຍ່ເປັນໄວລຸ້ນແຕ່ຍັງບໍ່ທັນສາມາດໃຊ້ປະສົມພັນໄດ້ເທື່ອ.

ຍ້ອນວ່າ ພວກມັນໃຊ້ເວລາດົນຈຶ່ງຈະສາມາດເຖິງກະສຽນປະສົມພັນໄດ້, ການປະສົມ ພັນທຽມແມ່ນອາໄສ ພໍ່ແມ່ພັນປາຈາກທຳມະຊາດທີ່ພ້ອມຈະໃຫ້ໄຂ່. ການລຸດລົງຂອງຈຳ ນວນປາໃນທຳມະຊາດເຮັດໃຫ້ການພະ

ຍາຍາມຫາປາໂຕໃຫຍ່ມາເປັນພໍ່ແມ່ພັນຍິ່ງພົບຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຫລາຍຂຶ້ນ. ຍົກຕົວຢ່າງ: ໃນປີ 1998 ແມ່ນ ບໍ່ສາມາດຈັບປາແມ່ ຈາກທຳມະຊາດໄດ້ຈັກໂຕເລີຍ.

ການເພີ່ມພໍ່ແມ່ພັນປາທຳມະຊາດ

ປະຈຸບັນການເພີ່ມພໍ່ແມ່ພັນປາທຳມະຊາດ ຈາກລູກປາທີ່ປະສົມພັນໄດ້ຂອງພໍ່ແມ່ ພັນຈາກທຳມະຊາດຖືວ່າ ເປັນຄວາມຫ້ວງທີ່ດີເລີດ ໃນການເພີ່ມຈຳນວນປາໃຫຍ່ຍູ່ແມ່ນ້ຳຂອງ, ເຖິງວ່າໂຄງການ “ ຊີ້ປານຳ ຊາວປະ ມົງເພື່ອປ່ອຍຄົນສູ່ແມ່ນ້ຳ” ທີ່ໄດ້ປະຕິບັດຢູ່ກຳປູເຈັງ ອາດຈະຂຶ້ນກັບຫລາຍປັດໃຈ, ແຕ່ກໍເປັນການດີສຳຫລັບ ແກ້ໄຂບັນຫາໃນໄລຍະສັ້ນ.

ແຕ່ວ່າ ຊະນິດປາທີ່ຫາຍາກ ແລະ ການອົງໃສ່ຊະນິດປາຈຳນວນໜ້ອຍເພື່ອມາເປັນ ແມ່ພັນສຳຫລັບປະສົມພັນ ທຽມແມ່ນສ້າງບັນຫາໃນການຂາດແຄນຈັນບູນ (gene pool). ປະຊາກອນສັດນ້ຳຈາກທຳມະຊາດທີ່ມີຄວາມ ອຸດົມສົມບູນແມ່ນສະແດງເຖິງຄວາມຫລາກ ຫລາຍທາງດ້ານກຳມະພັນ (broad genetic variation). ຊະນິດທີ່ມີຈັນບູນໃຫຍ່ ຊ່ວຍໃຫ້ຊະນິດດັ່ງກ່າວສາມາດປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງຂອງທຳມະຊາດ ແລະ ສະພາບການປ່ຽນແປງພາຍໃນໄດ້ດີ.

ອົງການ FAO ໄດ້ເຜີຍແຜ່ຂໍ້ແນະນຳເພື່ອຊ່ວຍໃນການປົກປັກຮັກສາກຳມະພັນຂອງປະຊາກອນປາໃນທຳມະ ຊາດ ຊຶ່ງໄດ້ອີງໃສ່ວິທີການນຳໃຊ້ແມ່ພັນຈາກທຳມະຊາດ⁵. ວິທີການດັ່ງກ່າວແມ່ນລວມມີ:

- ນຳໃຊ້ການປະສົມພັນປາຈາກຫລາຍໂຕເທົ່າທີ່ຈະຫລາຍໄດ້ (ເພື່ອເຮັດໃຫ້ລວມເອົາໄດ້ຫລາຍກຸ່ມປາ)
- ບໍ່ຄວນໃຫ້ມີການປະສົມພັນຈາກກຸ່ມທີ່ມີສາຍພັນດຽວກັນ (inbreeding)
- ບໍ່ຄວນໃຫ້ມີການປະສົມຮາຍບູດ (Hybridisation), ຍົກເວັ້ນແຕ່ກໍລະນີ ບໍ່ສາມາດຫາພໍ່ແມ່ພັນປາທັງ ສອງເພດໄດ້.
- ບໍ່ຄວນໃຫ້ມີການພັດທະນາເພື່ອລ້ຽງ, ຫມາຍຄວາມວ່າ ຫ້າມຜະລິດລູກປາທີ່ສາມາດປັບຕົວເຂົ້າກັບ ສະພາບຂອງໜອງທົດລອງລ້ຽງປາ ແທນທີ່ຈະເປັນແຫລ່ງນ້ຳທຳມະຊາດ.

ສິນທະນາ

ການເພີ່ມຜົນຜະລິດປາ ແລະ ວິທີການທີ່ຄ້າຍຄືກັນຈະບໍ່ປະສົບຜົນສຳເລັດ ຖ້າຫາກວ່າ ອົງການຈັດຕັ້ງກ່ຽວຂ້ອງ ຫາກບໍ່ແກ້ໄຂບັນຫາຕົ້ນຕໍ ທີ່ສຳຄັນຕໍ່ການລຸດນ້ອຍຖອຍລົງຂອງຊະນິດພັນປາໃນແມ່ນ້ຳຂອງ. ມັນເປັນພຽງ ວິທີແກ້ໄຂນ້ອຍໆທີ່ແນະນຳໃຫ້ມີການປະສົມພັນປາຈາກພໍ່ແມ່ພັນທຳມະຊາດແລ້ວບໍ່ອ່ອຍລົງຄືນ ຊຶ່ງກໍ່ຈະໄດ້ ຮັບການຄຸກຄາມຄືເກົ່າອັນເປັນສາເຫດຕົ້ນຕໍ ເຮັດໃຫ້ປະຊາກອນປາໃນທຳມະຊາດຖືກຈັບຢ່າງຫລວງຫລາຍ.

ການຄຸກຄາມດັ່ງກ່າວ ແມ່ນກໍ່ໃຫ້ເກີດມີຫລາຍໆ ບັນຫາຕາມມາ ລວມທັງລະບົບນິເວດວິທະຍາ ທີ່ຖືກທຳລາຍ ແລະ ຜົນສະທ້ອນ ຈາກການຫາປາຫລາຍເກີນອັດຕາ, ການຫາປາທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງ ແລະ ບັນດາການພັດທະນາຂະໜາດໃຫຍ່ ເປັນຕົ້ນແມ່ນເຂື່ອນໄຟຟ້າ, ຊົນລະປະທານ ແລະ ໂຄງການປ້ອງກັນນ້ຳຖ້ວມຕ່າງໆ.

ການອານຸລັກຂະນິດພັນປາໃຫຍ່ແມ່ນເປັນບັນຫາຫຍຸ້ງຍາກ ແລະ ຕ້ອງການໃຫ້ຫລາຍພາກສ່ວນເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມ. ພ້ອມນີ້ມັນຍັງເປັນບັນຫາຂ້າມຊາຍແດນ ຕ້ອງການໃຫ້ມີການສະໜັບສະໜູນ ແລະ ຮ່ວມມືຈາກຫລາຍພາກສ່ວນຂອງທັງສີ່ປະເທດໃນແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ. ຄວາມພະຍາຍາມໃນການລິເລີ້ມປົກປັກຮັກສາປາບຶກ ຂອງແຜນງານພັດທະນາອ່າງນ້ຳຂອງ (MRC, Basin Development Plan) ອາດເປັນການເລີ້ມຕົ້ນທີ່ດີເພື່ອສື່ມຕໍ່ໃນອານາຄົດ).

ຂໍ້ສະເໜີແນະ

ການຄົ້ນຄວ້າໃນຕໍ່ໜ້າ

ການສຶກສາ ແລະ ເປີດກອງປະຊຸມ ເພື່ອຊອກສາເຫດຕົ້ນຕໍຂອງການລຸດລົງຂອງປາໃຫຍ່ແມ່ນຕ້ອງປະຕິບັດດັ່ງນີ້:

- ອີງຕາມຂໍ້ມູນທີ່ມີ ແລະ ຄວາມອາດສາມາດໃນປະຈຸບັນ, ສ້າງໂມແດນອັນນຶ່ງ ຫລື ຫລາຍອັນຂຶ້ນເພື່ອໃຫ້ສາມາດລວບລວມຂໍ້ມູນ ແລະ ຄວາມຮູ້ເຂົ້າກັນໃຫ້ຢູ່ໃນຟອມທີ່ເຂົ້າໃຈໄດ້ງ່າຍ (ອາດຈະເລີ້ມຈາກວິທີງ່າຍໆ ຫາ ປານກາງ ແລະ ສັບສິນ, ໂດຍການນຳໃຊ້ລະບົບໂມແດນທີ່ໃຊ້ຄອມພິວເຕີ.)
- ສ້າງການສົມມຸດຖານ (hypotheses) ແລະ ຄັດຈັອນເອົາຂໍ້ມູນທີ່ຄິດວ່າ ບໍ່ກ່ຽວພັນ ກັບຂໍ້ມູນສັງເກດ (Observed data) ນັ້ນອອກ.
- ອອກແບບ ແລະ ທຳການທົດລອງເພື່ອກວດກາຄືນຂໍ້ມູນສົມມຸດຖານ (ການທົດລອງ ອາດຈະເລີ້ມຈາກ ນ້ອຍຫາໃຫຍ່ໃນລະບົບນິເວດທີ່ແຕກຕ່າງກັນ). ໃນນີ້ເວລາໃນການທົດລອງ ອາດເປັນບັນຫາ: ໃນການທົດລອງລະບົບນິເວດທີ່ໃຫຍ່ອາດໃຫ້ຂໍ້ມູນ ທີ່ຈະແຈ້ງກວ່າ ແຕ່ຕ້ອງໃຊ້ເວລາດົນ ແລະ ຕາມທຳມະດາແລ້ວການທົດລອງ ຂະໜາດນ້ອຍແມ່ນຈະຮູ້ຜົນໄວກວ່າ.
- ວິໄຈຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຈາກການທົດລອງ ແລະ ກຳນົດສາຍເຫດທີ່ພາໃຫ້ປາມີການຫລຸດລົງ
- ນຳໃຊ້ຜົນຂອງການທົດລອງເພື່ອຊີ້ແຈ້ງວິທີການຄຸ້ມຄອງໃນອານາຄົດເພື່ອແກ້ໄຂ ສາເຫດທີ່ກໍ່ໃຫ້ມີການລຸດລົງຂອງປາ.

ການກວດກາຕິດຕາມ

ສ້າງແຜນການຕິດຕາມກວດກາໃນລະດັບອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ ທີ່ກວມລວມເອົາລະບົບນິເວດ, ກຳມະພັນ ແລະ ວົງຈອນຊີວິດ. ຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຕ່າງໆແມ່ນຕ້ອງໄດ້ເຜີງແຜ່ໃຫ້ນັກຄົ້ນຄວ້າ ກ່ຽວກັບປາ ແລະ ສັງຄົມຮັບຮູ້.

ການປະສົມພັນ ແລະ ປ່ອຍປາລົງສູ່ແມ່ນ້ຳ

- ຮັບປະກັນໃຫ້ພໍ່ແມ່ພັນທີ່ໄດ້ຈາກທຳມະຊາດ ຫລື ນຳຈາກທຳມະຊາດມາລ້ຽງໃວ້ ໃຫ້ມີຈຳນວນຫລາຍ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ມີສາຍພັນທີ່ດີ.
- ມີການກວດກາເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ມີຄວາມຫລາກຫລາຍທາງດ້ານເຈນປູນ.

ການລ້ຽງປາ

ການລ້ຽງປາແມ່ນຈະຊ່ວຍໃຫ້ໄດ້ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການຈະເລີນເຕີມໂຕຂອງປາ ຊຶ່ງຈະຊ່ວຍ ໃຫ້ເຂົ້າໃຈແຈ້ງຕື່ມກ່ຽວກັບຊີວະວິທະຍາປາໃນທຳມະຊາດ, ໂດຍຜ່ານວິທີການງ່າຍໆຄື ການສັງເກດ ຫລື ຜ່ານການທົດລອງທີ່ມີການອອກແບບຄັກແນ່.

ການຄຸ້ມຄອງແບບມີສ່ວນຮ່ວມ

ສ້າງຕັ້ງການຄຸ້ມຄອງແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ຢູ່ສະຖານທີ່ບ່ອນວາງໄຂ່ຂອງປາ, ຊຶ່ງອາດຈະມີການ ໃຫ້ຄ່າຊົດເຊີຍ ຕໍ່ຊາວປະມົງ ຜູ້ທີ່ສູນເສັງລາຍໄດ້ຈາກການຢຸດເຊົາຫາປາ.

ບົດສັງລວມຊ້ອນທ້າຍ

1. ຢູ່ໃນກອງປະຊຸມຄັ້ງທຳອິດ ຂອງ TAB ໃນປີ 2000 ໄດ້ຕົກລົງເຫັນດີໃຫ້ມີການ ທົບທວນຄືນສະພາບຂອງປາໃຫຍ່ໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ. ການທົບທວນຄືນແມ່ນໄດ້ດຳເນີນໂດຍທີມງານຈາກແຜນງານການປະມົງຂອງ MRCs ແລະ ຜົນຂອງການສຶກສາແມ່ນໄດ້ຈັດພິມໃນປີ 2002 (ເບິ່ງບົດສັງລວມຫຍໍ້ລຸ່ມນີ້)
2. Mattson, N.S., Kongpheng Bouakhamvongsa, Naruepon Sukumasavin, Nguyen Tuan and Ouk Vibol. (2002). Mekong giant fish species: on thier management and biology. MRC Technical Paper No.2, Mekong River Commission, Phnom Penh. 29pp. ບົດລາຍງານນີ້ ໃຫ້ຂໍ້ມູນລະອຽດສົມຄວນກ່ຽວກັບວົງຈອນຊີວິດ, ລະບົບຊີວະວິທະຍາຂອງການຂະຫຍາຍພັນ, ການປະສົມພັນທຽມ ແລະ ພັດທະນາການລ້ຽງປາບົກ, ປາເອີນແດງ ແລະ ປາກະໂທ.

3. ຊະນິດປາໃຫຍ່ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ນອນຢູ່ໃນຊະນິດປາທີ່ສ່ຽງຕໍ່ການສູນພັນທັງໝົດ ບາງຊະນິດປານ້ອຍ ກໍ່ມີຄວາມສ່ຽງ ແລະ ເຂົ້າຢູ່ໃນບັນຊີຫາຍາກຄືກັນ.

ຊະນິດປາໃນແມ່ນ້ຳຂອງ ທີ່ຈັດເຂົ້າໃນບັນຊີແດງ ຂອງ IUCN ໃນປີ 2000 (ປາໃຫຍ່ແມ່ນໂຕ ຫນັງສືທີ່ມີສິດາຊຳ)

Species	Common name(s)	Red list classification	Size (cm)
<i>Aptosyax grypus</i>	-	DD	100
<i>Botia sidthimunki</i>	Dwarf Botia	CR	5.5
<i>Chela caeruleostigmata</i>	Leaping Barb	CR	7
<i>Chitala blanci</i>	Royal Featherback	LR	90
<i>Epalzeorhynchus bicolor</i>	-	EW	12
<i>Oreoglanis siamensis</i>	-	VU	14
<i>Pangasianodon gigas</i>	Giant Catfish	EN	300
<i>Pangasius sanitwongsei</i>		DD	250
<i>Probarbus jullieni</i>	Jullien's Golden Carp	EN	100
<i>Probarbus labeamajor</i>	Thicklip Barb	DD	150
<i>Probarbus labeaminor</i>	Thinlip Barb	DD	70
<i>Scleropages formosus</i>	Asian Bonytounge	EN	90
<i>Tenualosa thibaudeaui</i>	Laotian Shad	EN	30

CR: ສ່ຽງຕໍ່ການສູນພັນທີ່ສຸດ

DD: ຂໍ້ມູນບໍ່ທ່ຽວ

EN: ສ່ຽງຕໍ່ການສູນພັນ

LR: ມີຄວາມສ່ຽງໜ້ອຍ

VU: ມີຄວາມອ່ອນໄຫວ

EW: ບໍ່ມີໃນໂລກ (ສູນພັນ)

4. Pholprasith, S., M. Benjakarn and R. Ritthaporn (1992) Development of commercial culture of the Mekong giant catfish. Technical Paper No. 14 Inland Fisheries Division. Department of Fisheries, Ministry of Agriculture and Cooperative, Bangkok. 51 pp.

5. FAO. 1997. FAO technical guidelines for responsible fisheries. Aquaculture development. No. 5, Rome. 40 pp.

ບົດສະເໜີອື່ນໆ ທີ່ໄດ້ຈັດພິມ

- ວັງນ້ຳເລິກແມ່ນທີ່ຢູ່ອາໄສໃນລະດູແລ້ງ ຂອງປາແມ່ນ້ຳຂອງ
- ບົດບາດແມ່ຍິງ ໃນວຽກງານການປະມົງ ຢູ່ອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ
- ວິທີການດຳລົງຊີວິດ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງການປະມົງ ຢູ່ອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ
- ການເຄື່ອນຍ້າຍຂອງປາໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ

ຈັດພິມ ໂດຍ ກອງເລຂາຄະນະກຳມະທິການແມ່ນ້ຳຂອງສາກົນ

ເພື່ອສົ່ງເສີມ ແລະ ຊຸກຍູ້ວຽກງານ TAB

ຄະນະກຳມະທິການແມ່ນ້ຳຂອງສາກົນ

ຕັ້ງ ປ່າ: 6101, 184 ຖະນົນຟ້າງຸ່ມ, ໜ່ວຍ 18, ບ້ານສີຖານເໜືອ

ເມືອງ ສີໂຄດຕະບອງ, ນະຄອນຫລວງວຽງຈັນ, ສປປ ລາວ

ໂທລະສັບ: (856 21) 263 263; ແຟກ: (856 21) 263 264

ອີແມວ: mrcs@mrcmekong.org; ແວບໄຊ: www.mrcmekong.org

ແປ ແລະ ຮຽບຮຽງພາສາລາວ ໂດຍ: ການວິພອນ ບຸດທະວົງສ໌

ເມສາ 2008